

КЛЮЧОВІ ОРІЄНТИРИ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ МЕТОДИКИ КОМПЕТЕНТІСНО ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ УЧНІВ ЛЦЕЮ

Н.Б. Голуб, докт. пед. наук

Зі зміною освітніх пріоритетів українська мова як шкільний предмет соціалізується, активізує розвивальний і світорозширювальний потенціали. Перелаштовуючись на нові методики, учителі мають знати, що саме в їхній роботі змінюється кардинально, а що доцільно зберегти.

Змінитися передусім має ставлення – учителя до освітнього процесу, до учнів як суб'єктів; учнів – до себе, до навчання, до мови як суспільного явища і шкільного предмета, до результатів шкільної мовної освіти і власних досягнень. Саме ставлення визначає поведінку, робить кожен вчинок і вибір усвідомленим.

Результативними показниками шкільної мовної освіти мають бути не сухі цифри балів ЗНО, а сформовані в учнів мовна стійкість, мовний смак, лінгвокреативність, наявність багатого досвіду послуговування мовою, ціннісне ставлення до неї.

Оскільки роль і значення мови для країни, суспільства й кожної людини в ньому визначають функції, які вона (мова) виконує, то й навчати мови сьогодні необхідно не з позицій структурної лінгвістики, а крізь призму суспільних функцій і комунікативних потреб людини.

Виділяємо ключові положення, що визначають інноваційність методики:

1. Вивищення ролі мотивів, що найбільше впливають на діяльність і поведінку людини. Наявність цього складника у структурі сучасного уроку обов'язкова. Усвідомлюючи важливість внутрішньої мотивації, пропонуємо вчителям механізми регулювання її.

2. Усвідомлення особливостей кліпового мислення і поради щодо запобігання його недолікам.

3. Урахування видозміни функцій та ролі пам'яті й зміщення акцентів у визначенні цінних умінь.

4. Спрямування дидактичного інструментарію водночас на засвоєння мови й формування функційної грамотності учня (уміти вчитися, розв'язувати різноманітні життєві проблеми, орієнтуватися в системі цінностей, готуватися до вибору професії).

5. Розуміння мови як ефективного механізму організації освітнього процесу (засобами мовленнєвих жанрів педагогічного спілкування).

6. Актуалізація прийомів, спрямованих на заохочення учнів до виявлення проблем; активізацію пошуку способів розв'язання їх; спонукання учнів до формулювання й висловлення ідей та уявлень; стимулювання учнів до альтернативних пояснень, припущень, здогадок; творчого застосування знань і вмінь; розвиток емоційного світу тощо.

7. Реалізація ідеї системного творчого пошуку: від бачення й поставлення проблеми – до висування гіпотез, перевірки їх, пізнавальної рефлексії над результатами й процесом пізнання.

8. Орієнтування на нові освітні результати: предметну й ключові компетентності.